

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 20. kimovca 1895.

Štev. 26.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem
napravi dva

javna shoda

in sicer:

nedeljo dné 29. kimovca t. l.

pri „Blazniku“ v Grebinju,
začetek popoldne ob 1/2 4. uri,

in

v nedeljo dné 6. vinotoka t. l.

pri „Kramarju“ v Hodišah,
začetek popoldne ob 1/2 4. uri.

Govorilo se bo o političnih in gospodarskih zadevah. Posestniki naj se udeležijo teh shodov v obilnem številu.

Odbor.

Pokojnina za privatne uradnike.

V naših dnéh kliče ves svét po socialnih spremembah, to je, naj bi se postave in družbinske razmere tako predelale, da ne bi koj nekteri srečni bogataši vedno bolj bogateli in vse zaklade svetá na kup zbirali, med tem ko se delavno ljudstvo vedno bolj v revščino pogrezuje, — ampak da bi se nižjim, delavnim stanovom na bolje obrnilo. Kar je zakrivil in pokvaril liberalizem s svojimi pogubnimi, iz judovskih glav izraščenimi nauki, to hoče popraviti mlajši rod, ki stopa zdaj na plan. Kmetje zahtevajo znižanje davkov in boljših postav, rokodelci v mestih tirjajo varstva pred bogatimi tovarnarji, delavci si želijo boljših plač, menj dela in pokojnino na stare dni. Resnica je, da revnega ne tare toliko revščina, ko skrb, kaj bo na stare dni. Tudi manjši državni uradniki imajo bolj pičlo plačo, pa oni se tolažijo s tem, da je njih služba

gotova, in da dobijo na starost pokojnino. Po istej tolažbi hrepenijo tudi drugi stanovi, zlasti delavci po eni strani tirjajo, naj država za to skrbi, da bo vsak človek sebi primerno delo dobil, po drugi strani pa zahtevajo, naj se preskrbijo delavci na starost in pa v slučaju, če bi se kateri ponesrečil, da bi za delo ne bil več zmožen. Vsi taki napori so iz krščanskega stališča popolnoma opravičeni, kajti človek ni, kakor govorijo liberalci, navaden stroj, ki se rabi, dokler je rabljiv, potem pa se preč vrže, kedar ni več za rabo; po tem liberalnem načelu se je do zdaj ravnalo, in starim siromakom, ki so v mladih letih pridno delali in bili koristni članovi človeške družbe, se je, ko so obnemogli, celó beračenje prepovedalo. Krščanska ljubezen do bližnjega nas pa uči, da moramo tudi za take skrbeti, ki si sami ne morejo več kruha prislužiti. Revno in delavno ljudstvo čedalje bolj spoznava, da so mu liberalni nauki in liberalne postave v pogubo, zato zametuje liberalce in njih poganske nazore ter tirja in prosi zopet za krščansko pravico. To je jedro današnjega socialnega gibanja.

Ni se toraj čuditi, da so tudi privatni ali zasebni uradniki pri bankah, hranilnicah, zavarovalnicah in drugih takih zavodih, knjigovodje in pomožni prodajalci pri trgovcih, poslovodje v tiskarnah, časnikarski uredniki, agenti in kupčijski potovalci, pomožni uradniki in pisarji pri odvetnikih in notarjih i. t. d. začeli premišljevatí svoj stan. Nekteri iz teh res še niso preslabo plačani, pa gotove službe navadno nemajo in njih večina ni preskrbljena za starost. Le malokteri je tako trdne volje, da si v letih svoje moči kaj prihrani, še le, kedar začnejo lasje bledeti, spominja se tak svoje starosti, pa takrat je navadno že prepozno. In če si prav ta ali oni kaj prihrani, pridejo pa nesreče, bolezni, smrt v družini in take nezgode, in takrat se prihranjeni krajcarji zopet porabijo. Resnica je tedaj, da za take ni druge pomoči, kakor prisilno zavarovanje za starost in onemoglost, to je, da jih država prisili, v letih delavnosti nekaj uplačati (recimo 5 do 10 kr. od vsakega zasluženega goldinarja), da se tako nabere zaklad, iz ktereга se jim more na starost pokojnina dajati. Ako se že za tovarniške in rokodelske delavce tako zavarovanje za starost zahteva in deloma tudi upeljuje, ako se isto vprašanje gledé kmetskih poslov resno prevdarja, potem se gotovo tudi pri-

vatnim uradnikom ne sme zameriti, ako po tem hrepenijo, da bi se jim pokojnina postavno zagotovila. Naš državni zbor se je s tem vprašanjem že pečal in je dné 24. sušca 1893. l. s posebno resolucijo vladi naročil, naj ustanovi pokojninski zaklad za privatne uradnike. Vlada pa do zdaj v tej zadevi še nič ni storila. Da pa vlada na ta sklep državnega zbora ne pozabi, za to morajo privatni uradniki sami skrbeti in sicer s tem, da svoj glas vedno in vedno spet povzdigujejo in na to resolucijo opominjajo. V ta namen so privatni uradniki planinskih dežel napravili veliko zborovanje v Gradcu dné 29. rožnika t. l. Predsedoval je g. Mahaček iz Gradca. Prisotnih je bilo mnogo odposlancev iz Štajerske, Koroške in Kranjske, pa tudi nekaj odlične gospóde, kakor drž. poslanec Ferd. Ludwig; Fr. Schreiner, predsednik graške kupčijske zbornice; rudarski vodja Ascher itd. Pismeno so zborovalce pozdravili državni poslanci prelat Karlon, dr. Peez, dr. Götz, dr. Hofmann, Morre, Lorber, Noske, pa še mnogo drugih veljavnih gospodov. Gospod Blechschmidt iz Dunaja je v daljšem, temeljitem govoru vso stvar pojasnil, in potem se je sklenila prošnja do vlade, naj v tej reči kmalu kaj stori.

Slovenski privatni uradniki naj se temu gibanju pridružijo in naj naprosijo slovenske državne poslance, da bodo tudi oni podpirali napore privatnih uradnikov, saj to je stvar, ki zadeva vse dežele in národe ter nema nič opraviti s političnimi strankami.

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (17. letno poročilo društva za vedno češčenje najsvet. zakramenta in za oskrbovanje revnih cerkvâ s cerkveno opravo v Krškej škofiji.) To društvo je tudi v pretečenem letu izdatno narastlo. K dosedanjim 55 podružnicam so pristopile 4 nove, namreč v Dvoru pri Vrbi, v Kampu, v Glinskem Dvoru (Glanhofen) in na Dholicu. Poslednja podružnica šteje 134 članov. S pristopom novih članov, so se pokrepčale podružnice v Št. Lipšu pod Juno, v Domačalah, v Moravčah (Mörtschach) in v Penku. To je zasluga častite duhovščine, ki opravlja mesečne molitvene ure skupno z društveniki ob določenih nedeljah pred Najsvetejšim, poučuje vernike

Spomini na Italijo.

(Dalje.)

V novem mestu so najlepše poslopja luteranski tempelj, nova ribarnica, „Assicurazione generali“. Od tod se pride do kanala, ki seže od morja 330 m. v novo mesto. Obiščem sv. Antona čudodelnika; zala cerkev še komaj 50 let stoji, ta župnija šteje ogromno ljudi. Vredno je pogledati cerkev razkolnih Srbov sv. Spiridijona, zidano v bizantinskem zlogu, ki prekosi v lepoti vse tržaške cerkve. Blizo od tod in kanala je prostor in trg „rudečega križa“, tú prodajajo razno sadje, zelenjavo, perutnino, divjačinjo in hrano; naletiš na mnogo brhkkih Slovencev iz okolice.

Ogledam si Loyd, parobrodno društvo, obstoječo že 56 let, ki ima 80 parobrodov; jeden meri po 118 m. in lahko nosi 40.000 cent. ter stane 1 milijon goldinarjev.

Kot katoliški potovalec ne smem prezreti stolice sv. Justa, na katero so Tržačani zelo ponosni zaradi starinskih imenitnosti. Ako si še ogledaš po svoji volji Trst ter ne zabiš svetilnika; potem je dobro pogledati v Barkovlje in Miramar. S tem je pot končana.

Skočil sem v parnik „Miramar“, ki nas potnike v kratkem času pripelje k imenitnemu gradu toli nesrečnega mehikanskega cesarja Maksimilijana. Izstopimo!

* * *

Zakaj se imenuje „Miramar“? Radi tega, ker je Maks vskliknil: „Miramar“ t. j. „glej morje!“

Ni možno, grada opisati, zvedenci pravijo, da ga ni para v Avstriji. Lični grad stoji na visoki skalnati podlagi tik morja, také, da morje spira s svojimi valovi znožje. Stavil ga je arhitekt K. Junker v lepem normanskem zlogu iz apnenika od leta 1856 — 1860.

Vodniki, zelo prijazni, so nas vodili po celem gradu in razlagali umetnije, kar je vse delo rajnega Maksa, ki je te ideje sprožil. Notranja lepota nas je očarala. Umetno pohištvo, krasne slike in lepoticje itd. Povsod sam sijaj in veliko bogastvo. Najbolj pa vsakega miče domača kapelica. Vse ostale prostore pa prekosi prestolna dvorana, radi tega, ker je v njej sprejel 10. malega travna l. 1864. Maks one poslance, ki so mu ponudili mehikansko krono.

Nič manj je mičen obširni „park“, v katerem so vsakovrstne nasade: cvetljice, razno drevje, dične palme. Obilne klopice so potnikom za počitek.

Iz parka pridemo v nekaj časa v postajo Miramar, od koder se odpeljemo v Nabrežino in dalje proti solnčni Gorici; namreč mimo Devina, Tržiča, od koder se opazi v daljavi starodavni Oglej. Od tam nam je došla luč sv. vere. Divji Huni so Oglej l. 452. razdžali. Pri Gradiški se zagleda Soča. Tukaj so ostre ječe.

Konduktér zakliče Gorica!

Drugo jutro zarano se podam na sv. Goro.

„Na goro, na goro,
Na strme vrhé,
Me miče in kliče
In vabi srčí!“

Na sv. Gori sem bil pri službi Božji. To romarsko cerkev hočem pri drugi priliki opisati.

V Gorici sem obiskal prijazne frančiškane na Kostanjevici, osobito č. g. Stanko Škrabca, imenitnega slovenskega slovníčarja.

Opis solnčne Gorice najdeš v „Dom in Svetu“ l. 1892. št. 366, in Mohorjevem Koledarju.

VI.

Italija! čarobno ime. Zakaj bi te s ponosom ne imenoval vsak dober kristijan? Ker ravno v Italiji je največ spomenikov, ki se tiče naše sv. vere, sv. katoliške cerkve.

Naglo zdrčimo čez Sočín impozantni most proti zapadu, ter smo popred, kakor sem si mislil, prifrčali v Kormin; mesto stoji na južni strani. V strašnej hitrosti nas je lukamatija tiral po veliki beneški planoti, od čije smo zrlí v daljavi s snegom pokrite Kranjske in Koroške planine. Solnce je že stalo na nebesnem obzorju, ko zdrčimo čez reko Indrio. Sedaj „lukec“ močneje podkuri in nas vleče preko nekaj rek in rečic, dokler se ne ustavi v Vidmu, glavnem mestu Furlanije. Mesto je precej veliko, nekoliko več ga je, kakor naše Ljubljane, in močno je obljudeno. Videti je zanimivo. Na sredini mesta je slaba trdnjavica, stoječa na malem griču. Tukaj je „kontrobant“. Neizogibno preiščejo taljanski financarji potnikom kovčke, in kakó so ti urni, da se kar čudiš, oči imajo posebno dobre, ako le kovček odpreš, njih mačje oči takoj zapazijo — prepovedani sad in plačati moraš — hočeš ali nočeš — colnino. Tú opaziš že italijansko uniformo. Iz Furlanije hodijo k nam zidarji in opekarji, da nam stavijo lepše hiše, — šole, — kajže, čeravno smo popred brez tega tudi shajali, t. j. smo bili zadovoljni z lese-

Gostilnica in kramarija,

zraven okoli 5 oralov zemljišča, blizu železniške postaje, močno zidana, dobro obiskana, se prodá iz proste roke pod ugodnimi pogoji. Letni promet je 8 do 10 tisoč gld. Več pové Valentin Fale v Srejah pri Vrbi.

Malo posestvo,

10 mernikov posetve, nekaj travnikov in gozda, pohištvo v dobrem stanu, blizu Pliberka, je na prodaj. 700 gld. kupnine lahko na hiši ostane. Več pové F. Vogel v Pliberku.

Važno

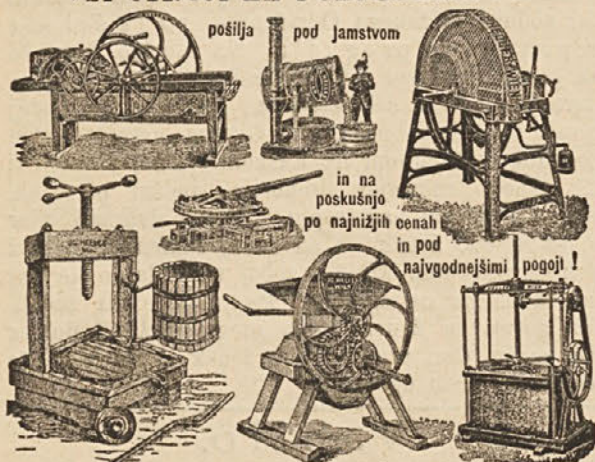
za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravila v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Učenca takoj sprejme pri dobrem ravnarju Jakob Pissiak, čevljarski mojster v Celovcu, kolodvorska cesta (Bahnhofstrasse) h. št. 35.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO

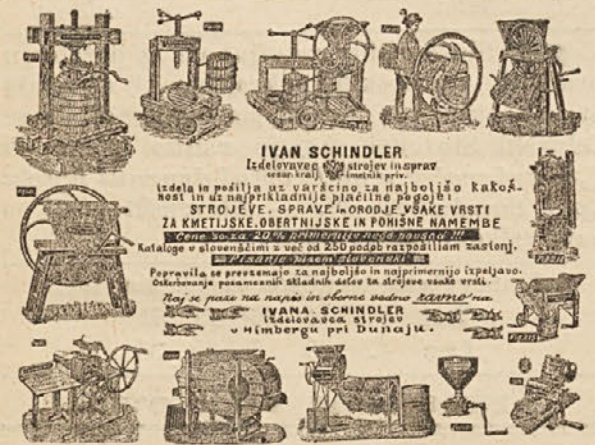

Lito železo, eurovo ali prirejeno, za enokvadratne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsevanj cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje lahko zastopj.

IG. HELLER, DUNAJ
 2/2 PRATERSTRASSE 49.
 Preprodajalci se iščejo.

Cerkvena glasba.

Na novo so izišle sledeče Ign. Hladnikove pesmi za mešan zbor. 15 obhajilnih op. 14. (četrti natis) 50 kr. 20 Marijinih op. 15. (tretji natis) 60 kr. 5 Tantum Ergo in petero mašnih (drugi natis) 40 kr. Četvero Božičnih za solo, zbor in orglje (drugi natis) 40 kr. Alleluja! 4 velikonočne, Regina caeli in Te Deum 60 kr. Vseh 5 zvezkov 1 gld. 80 kr.; prvi štiri zvezki 1 gld. 50 kr. — Vsi ti napevi so jako melodiozni, lahki in za zборе po deželi namenjeni, in da tem res ugajajo, pričajo dovolj nove izdaje. Dobé se pri **Ign. Hladniku**, v Novem mestu na Dolenjskem.

IVAN SCHINDLER

Izdelovanje vsake vrste strojev in naprav. Izdelava in popravila vsake vrste strojev in naprav. Strojeve, sprave in orodje vsake vrste za kmetijske obratniške in pohišne namembe. Kataloge v slovenskimi in več od 250 podob razpošiljam zastopj.

Popravila se preskušajo na najboljšo in najprimernejšo izpeljavo. Obdelovanje posameznih skladnih delov za stroje vsake vrste. Naj se prave na ravno in obratno stroje. IVANA SCHINDLER, izdelovalca strojev v Humbergu pri Dunaju.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeluje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledele, in celó po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobne svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,
 kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.

Kos nadomestilo za bobovo kavo se priporoča Najkakovnejša, edino zdrava in ob enem po zdravnikih ženskam, otrokom in bolnikom: najcenejša primes k bobovi kavi je:

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

CASTNI DIPLOM 1891-1894 8 ZLATIH KOLAJN

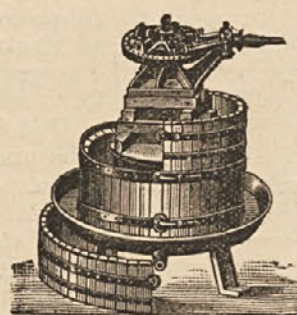
Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne dajo ponarejati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

Pozor: zahtevajte in jemljite le izvirne zavoje z imenom „Kathreiner“.

Sadjarjem! Stiskalnice za sadje in grozdje

po najnovejšem, izbornem načrtu, izviren izdelek s stanovitnim dvojnim pritiskom, kterega moč se dá poljubno uravnati.

Jamčimo, da naša stiskalnica za 20 odstotkov več dela stori, ko vsaka druga. Sadni in grozdni mlini, stroji za robkanje grozdja, popolne priprave za izdelovanje mošta, stoječe in premakljive, mlini in stiskalnice za presanje raznih jagod in pridobivanje sladkih sokov, sušilnice za sadje in prikuho, najnovejše, patentirane brizgalnice za grozdje in zelišča, „sifonije“ imenovane, ki se same gonijo, izdeljuje kot posebnost tvrdka

PH. MAYFARTH in dr.

C. kr. izključlj. privilegirana tovarna za kmetijske stroje, livarna železa in fužina na par, **Dunaj, II. Taborstrasse 76.**

Ceniki z mnogimi pohvalnimi pismi se delijo zastopj. — Zastopniki in prekupci strojev se sprejemajo. Sviri se pred ponarejenimi izdelki.

P. n.

Bliža se jesen in zima, zato se usojam, opozoriti na moj izdelek, namreč na znane „Ditmarjeve svetilnice“, ki so znane po celem svetu ter se vedno še bolj razširjajo. Kdor ne napreduje, tak nazaduje! Tega načela sem se vedno držal ter sem svoje svetilnice vedno še **DITMARJEVE** zboljševal, da so zmirom lepše svetile, pa tudi leto za letom prijetnejšo obliko zadobile. To se mi je posrečilo v tako polni meri, da si oskrbijo povsodi, kjer potrebujejo močno, svetlo luč, pa iz gospodarskih ali krajnih uzrokov ne morejo upeljati svetilnega plina ali pa električne luči, moje petrolejske svetilnice. Po- **PETROLEJSKE** sebno opozarjam na moje astralne svetilke, katerih ima ena sama toliko svetlobe, kakor 58 do 130 sveč. Te krasne svetilnice se priporočajo posebno za velike prostore, kakor za dvorane, gostilnice, kavarne, uradnije, šole, tovarne, delavnice itd. Moje svetilnice so raznovrstnih oblik, kakor jih ta ali oni za različno rabo potrebuje: so take, da se obesijo na strop, druge za na steno, druge stoječe, da se postavijo na mizo, druge za v rokah nositi in z njimi okrog hoditi, druge za ceste, druge za stebre itd. Tako zamorem vsakemu brž postreči, naj potrebuje svetilko za izbo ali klet, za lopo, ali za dvorišče ali za cesto.

Ditmarjeve svetilnice se lahko naročijo v vsaki boljši prodajalnici za glaževino, svetilnice itd.

R. DITMAR

c. k. priv. tovarna za svetilnice in druge rudninske izdelke **na Dunaju**
 III., Erdbergstrasse 23-27, Schwalbengasse 2-4.

Hiša z enim nadstropjem,

na novo popravljena, sredi Celovca, posebno pripravna za kakega branjevca, mesarja, ključarja, sodarja, izdelovalca sode itd., obsegajoča v pritličju: klet, prodajalnico, izbo, kuhinjo, jedilno shrambo, še eno drugo izbo in skladišče (magacin); v I. nadstropju: 3 velike, svetle izbe na ulico in 2 manjši izbi pod streho z asfaltovim tlakom, še eno izbo in skladišče za žito, — se prodá za 8500 gld.; 5000 gld. zamore vknjiženo na hiši ostati. Več pové Peter Wilhelmer, branjevec, Priesterhausgasse št. 10 v Celovcu.

Služba mežnarja in organista

se oddá v Timenici. Več pové cerkveno predstojništvo v Timenici. Pošta: Škofjivdor (Pischeldorf in Kärnten).

Organist

najde službo v Žumberku, pošta Kostanjevac, na Hrvaškem. Posebno bi dobro izhajal, ako bi bil ob enem krojač, ker v celi okolici ni nobene krojača. Ponudbe sprejema tamošnji župnik M. Belavič.